

**Правила на „Централна кооперативна банка“ АД
за вътрешно подаване на сигнали и за последващи действия по тях
при процедиране по реда на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали
или публично оповестяващи информация за нарушения**

**Раздел I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. Настоящите Правила на „Централна кооперативна банка“ АД за вътрешно подаване на сигнали и за последващи действия по тях при процедиране по реда на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения /по-долу съответно само „Правилата“, респ. „закона/законът“/ регламентират отношенията, възникващи и развиващи се в рамките на административната структура на Банката във връзка с и в изпълнение на закона.

Чл. 2. Правилата имат за цел да установят реда и условията за вътрешно за „Централна кооперативна банка“ АД подаване и разглеждане на попадащи в приложното поле на закона сигнали за нарушения на българското законодателство или на актове на Европейския съюз при/във връзка с осъществяване на дейността на Банката, станали известни на подаващите сигналите лица /сигнализиращи лица/ при или по повод изпълнение на техните трудови/служебни задължения или в друг работен контекст.

Чл. 3. (1) Съгласно закона, същият се прилага по отношение на вътрешни сигнали за:

1. нарушения на българското законодателство или на посочените в приложението към закона актове на Европейския съюз в областта на:

- а) обществените поръчки;
- б) финансовите услуги, продукти и пазари и предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма;
- в) безопасността и съответствието на продуктите;
- г) безопасността на транспорта;
- д) опазването на околната среда;
- е) радиационната защита и ядрената безопасност;
- ж) безопасността на храните и фуражите, здравето на животните и хуманното отношение към тях;
- з) общественото здраве;
- и) защитата на потребителите;
- к) защитата на неприкосновеността на личния живот и личните данни;
- л) сигурността на мрежите и информационните системи;

2. нарушения, които засягат финансовите интереси на Европейския съюз по смисъла на чл. 325 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

3. нарушения на правилата на вътрешния пазар по смисъла на чл. 26, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, включително правилата на Европейския съюз и българското законодателство относно конкуренцията и държавните помощи;

4. нарушения, свързани с трансгранични данъчни схеми, чиято цел е да се получи данъчно предимство, което противоречи на предмета или на целта на приложимото право в областта на корпоративното данъчно облагане;

5. извършено престъпление от общ характер, за което сигнализиращото лице е узнало във връзка с извършване на своята работа или при изпълнение на служебните си задължения.

(2) Правилата се прилагат и по отношение на сигнали за нарушения на българското законодателство в областта на:

1. правилата за заплащане на дължими публични държавни и общински вземания;
2. трудовото законодателство;
3. законодателството, свързано с изпълнението на държавна служба.

(3) Когато в секторните актове на Европейския съюз, посочени в част II от приложението към закона, се предвиждат специални правила относно подаването на сигнали за нарушения, се прилагат правилата, посочени в тези актове или национални разпоредби, които въвеждат съответните правила. Законът и респ. тези Правила се прилагат, доколкото даден въпрос не е императивно уреден в съответните секторни актове и национални разпоредби.

Чл. 4. Правилата не се прилагат за сигнали за нарушения:

1. на правилата за възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната и националната сигурност, когато те попадат в обхвата на чл. 346 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

2. на защитата на класифицирана информация по смисъла на чл. 1, ал. 3 от Закона за защита на класифицираната информация;

3. които са станали известни на лица, упражняващи правна професия и за които съществува задължение по закон за опазване на професионална тайна;

4. на поверителността на здравната информация по смисъла на чл. 27 от Закона за здравето;

5. на тайната на съдебното съвещание;

6. на правилата на наказателното производство.

Чл. 5. (1) Сигнализиращо лице е физическо лице, което подава сигнал за нарушение, извършено при/във връзка с осъществяване дейността на Банката и станало му известно в качеството му на:

1. работник, служител, държавен служител или друго лице, което полага наемен труд, независимо от характера на работата, от начина на заплащането и от източника на финансирането;

2. лице, което полага труд без трудово правоотношение и/или упражнява свободна професия и/или занаятчийска дейност;

3. доброволец или стажант;

4. съдружник, акционер, едноличен собственик на капитала, член на управителен или контролен орган на търговско дружество, член на одитния комитет на предприятието;

5. лице, което работи за физическо или юридическо лице, негови подизпълнители или доставчици;

6. кандидат за работа, участвал в конкурс или друга форма на подбор за постъпване на работа и получил в това качество информация за нарушение;

7. работник или служител, когато информацията е получена в рамките на трудово или служебно правоотношение, което е прекратено към момента на подаване на сигнала.

(2) Всяко друго лице, което подава сигнал за нарушение, станало му известно в работен контекст.

Чл. 6. (1) Съгласно закона, лице, подаващо сигнал за нарушение чрез вътрешен или външен канал по смисъла на закона, има право на защита, при условие че:

1. е имало основателна причина да счита, че подадената информация за нарушението в сигнала е била вярна към момента на подаването ѝ и че тази информация попада в обхвата на чл. 3;

2. е подало сигнал за нарушение при условията и по реда на закона.

(2) При наличие на условията по ал. 1 право на защита има и лицето, което подава сигнал за нарушение по чл. 3 до институции, органи, служби или агенции на Европейския съюз. Такова подаване на сигнал се счита за подаване чрез външен канал.

Чл. 7. Не се образува производство по разглеждане на подаден:

1. анонимен сигнал;
2. сигнал, отнасящ се до нарушение, извършено преди повече от две години.

Чл. 8. (1) С оглед възможността за бързо предотвратяване на нарушение или отстраняване на последиците от такова нарушение сигналът следва да се подава приоритетно чрез регламентирания в настоящите Правила канал за вътрешно подаване на сигнали.

Чл. 9. Банката предоставя информация относно условията и реда за подаване на вътрешни сигнали на своята интернет страницата, както и на видно място в офисите и работните помещения.

Чл. 10. (1) Регламентираният в настоящите Правила канал на Банката за вътрешно подаване на сигнал за нарушения:

1. се управлява по начин, гарантиращ пълнотата, целостта и поверителността на информацията и възпрепятстващ достъпа на неоправомощени лица до тази информация;

2. дава възможност за съхранение на записана на траен носител информация за нуждите на проверката по сигнала и за по-нататъшни разследвания.

Чл. 11. Управителният съвет на Банката извършва най-малко веднъж на три години преглед на настоящите Правила, анализ на практиката по прилагането на закона и при необходимост актуализира Правилата.

Чл. 12. Отговарящи за разглеждането на вътрешни сигнали служители в Банката са:

Длъжностно лице за защита на личните данни – адрес: гр. София, бул. „Цариградско шосе“ №87; e-mail: vladislav.yonchev@ccbank.bg; телефон: 02/9266587

Началник отдел „Нормативно съответствие“ при дирекция „Правна“ - адрес: гр. София, бул. „Цариградско шосе“ №87; e-mail: smilen@ccbank.bg; телефон: 02/9266568

Чл. 13. Отговарящият за разглеждането на конкретен вътрешен сигнал служител следва да не се намира в хипотеза на конфликт на интереси за разглеждания от него случай, респ. служителят е длъжен да направи мотивиран писмен отвод от разглеждането на сигнала/случая, непосредствено след узнаване за наличието на конфликта.

Раздел II

РЕД ЗА ПОДАВАНЕ И РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ВЪТРЕШНИ СИГНАЛИ ЗА НАРУШЕНИЕ

Подаване на сигнал

Чл. 14. (1) Сигналът се подава до служител, отговарящ за разглеждането на сигнали, писмено, включително чрез лично предаване, обикновена или електронна поща, или устно. Устното подаване на сигнал може да се осъществи по телефона, по други системи за гласови съобщения, а по искане на сигнализиращото лице - чрез лична среща в уговорен между страните подходящ срок.

(2) За регистрирането на всеки подаден сигнал Банката използва утвърден от националния орган за външно подаване на сигнали /КЗЛД/ формуляр по образец /представляващ Приложение №1 към настоящите Правила/, който съдържа най-малко следните данни:

1. трите имена, адрес и телефон на подателя, както и електронен адрес, ако има такъв;

2. имената на лицето, срещу което се подава сигналът, и неговата месторабота, ако сигналът се подава срещу конкретни лица и те са известни;

3. конкретни данни за нарушение или за реална опасност такова да бъде извършено, място и период на извършване на нарушението, ако такова е извършено, описание на деянието или обстановката и други обстоятелства, доколкото такива са известни на сигнализиращото лице;

4. дата на подаване на сигнала;

5. подпис, електронен подпис или друга идентификация на подателя.

(3) Писменият сигнал се подава от подателя чрез попълване на формуляр по ал. 2. Устният сигнал се документира чрез попълване на формуляр от служител, отговарящ за разглеждането на сигнали, който предлага на подаващия сигнала да го подпише при желание от негова страна.

(4) Към сигнала могат да се приложат всякакъв вид източници на информация, подкрепящи изложените в него твърдения, и/или позоваване на документи, в т. ч. посочване на данни за лица, които биха могли да потвърдят съобщените данни или да предоставят допълнителна информация.

(5) Ако сигналът не отговаря на изискванията по ал. 1 и ал. 2, на сигнализиращото лице се изпраща съобщение за отстраняване на допуснатите нередовности в 7-дневен срок от получаване на сигнала. Ако нередовностите не бъдат отстранени в този срок, сигналът заедно с приложенията към него се връща на сигнализиращото лице.

(6) Всеки сигнал се проверява по отношение на неговата достоверност. Не се разглеждат сигнали, които не попадат в обхвата на закона и съдържанието на които не дава основания да се приемат за правдоподобни. Сигнали, които съдържат очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти, се връщат с указание към подателя за поправка на твърденията и за отговорността, която той носи за набеждаване.

Работа със сигналите. Вътрешна проверка

Чл. 15. Служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, са длъжни да:

1. получават сигналите и потвърждават получаването им в срок от 7 дни след получаването;

2. гарантират, че самоличността на сигнализиращото лице и на всяко друго лице, посочено в сигнала, ще бъде надлежно защитена и предприемат нужните мерки за ограничаване на достъпа до сигнала на неоправомощени лица;

3. поддържат връзка със сигнализиращото лице, като при необходимост изискват допълнителни сведения от него и от трети лица;

4. предоставят обратна информация на подателя на сигнала за предприетите действия в срок не по-дълъг от три месеца след потвърждаването на получаването на сигнала;

5. предоставят на лицата, желаещи да подадат сигнал, ясна и лесно достъпна информация за процедурите за външно подаване на сигнали към компетентния национален орган, а когато е уместно - към институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз;

6. документират устни сигнали;

7. поддържат регистър на подадените сигнали;

8. изслушат лицето, срещу което е подаден сигналът, или да приемат писмените му обяснения и да съберат и оценят посочените от него доказателства;

9. предоставят на засегнатото лице всички събрани доказателства и да му предоставят възможност да направи възражение по тях в 7-дневен срок, при спазване на защитата на сигнализиращото лице;

10. предоставят възможност на засегнатото лице да представи и посочи нови доказателства, които да бъдат събрани в хода на проверката;

11. в случай че изнесените в сигнала факти бъдат потвърдени, без неоснователно забавяне да изготвят доклад до законните представители на Банката, съдържащ обстоятелствена част /изложение относно получения сигнал и установените факти и обстоятелства/ и мотивирани предложения относно:

а) предприемането на последващи действия във връзка със сигнала, вкл. съдействието, което е необходимо от лица или звена в структурата на Банката;

б) предприемане на конкретни мерки с цел преустановяване или предотвратяване на нарушението в случаите, когато такова е констатирано или има реална опасност за предстоящото му извършване;

в) насочване на сигнализиращото лице към компетентните органи, когато се засягат неговите права;

г) препращане на сигнала на органа за външно подаване на сигнали /КЗЛД/ при необходимост от предприемане на действия от негова страна, като за препращането сигнализиращото лице се уведомява предварително; в случай че сигналът е подаден срещу Банката, като работодател на сигнализиращото лице, докладът до законните представители на Банката съдържа уведомление за необходимостта лицето да бъде насочено към едновременно сигнализиране на органа за външно подаване на сигнали /КЗЛД/.

Последващи действия

Чл. 16. Банката, чрез съответно компетентните свои законни представители/Управителен съвет:

1. въз основа на постъпилния сигнал и на предложенията на служителя, отговарящ за разглеждането на сигнала по чл. 15, т. 11, буква „б“, предприема действия в рамките на своята компетентност за преустановяване на нарушението или за предотвратяването му, ако то не е започнало;

2. приоритизира по следните критерии и правила разглеждането на постъпилите множество сигнали за по-тежки нарушения: Разглеждането на постъпили множество сигнали за по-тежки нарушения се приоритизира с взето във възможно най-кратък срок изрично решение на Управителния съвет на Банката, а в нетърпящи отлагане случаи – на законните представители, съгласно следните критерии, изложени в низходящ ред по степен на значимост: вид на нарушението /престъпление или административно нарушение/; размер на предполагаеми преки материални щети от нарушението/ размер на предполагаеми непреки материални щети/вид и размер на наказанията, които е възможно да бъдат наложени от държавни органи за отделните нарушения/ степенувани в низходящ ред ПАМ, които е възможно да бъдат приложени от държавни органи за отделните нарушения/потенциални репутационни щети;

3. прекратява проверката:

а) когато нарушението, за което е подаден сигналът, е маловажен случай и не налага предприемането на допълнителни последващи действия; приключването не засяга други задължения или приложими процедури във връзка с нарушението, за което е подаден сигнал, нито защитата по закона по отношение на вътрешното или външното подаване на сигнали;

б) по повтарящ се сигнал, който не съдържа нова информация от съществено значение за нарушение, по отношение на което вече има приключила проверка, освен ако нови правни или фактически обстоятелства не дават основание за предприемането на последващи действия;

в) когато се установят данни за извършено престъпление; сигналът и материалите към него се изпращат незабавно на прокуратурата;

4. изготвя индивидуален доклад, в който описва накратко информацията от сигнала, предприетите действия, окончателните резултати от проверката по сигнала,

които заедно с мотивите съобщава на подалия сигнала работник или служител и на засегнатото лице при спазване на задължението за тяхната защита.

(2) В случаите, когато проверката е прекратена на основание ал. 1, т. 3, букви „а" и „б", сигнализиращото лице може да подаде сигнал до националния орган за външно подаване на сигнали /КЗЛД/.

Регистър на сигналите

Чл. 17. (1) Банката създава и поддържа регистър на сигналите за нарушения /по утвърдения от националния орган за външно подаване на сигнали /КЗЛД/ образец, представляващ Приложение №2 към настоящите Правила/, който не е публичен.

(2) Регистърът съдържа информация за:

1. лицето, което е приело сигнала;
2. датата на подаване на сигнала;
3. засегнатото лице, ако такава информация се съдържа в сигнала;
4. обобщени данни за твърдяното нарушение, като място и период на извършване на нарушението, описание на деянието и други обстоятелства, при които е било извършено;
5. връзката на подадения сигнал с други сигнали след установяването ѝ в процеса на обработване на сигнала;
6. информация, която е предоставена като обратна връзка на лицето, подало сигнала, и датата на предоставянето ѝ;
7. предприетите последващи действия;
8. резултатите от проверката по сигнала;
9. периода на съхраняване на сигнала.

(3) Информацията, вписана в регистъра, се съхранява по начин, който гарантира нейната поверителност и сигурност.

(4) Редът за воденето на регистъра се определя с акт на Банката в изпълнение на наредбата на националния орган за външно подаване на сигнали /КЗЛД/. До приемането и обнародването на наредбата по предходното изречение воденето на регистъра се осъществява от служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, като всяко подлежащо на вписване в регистъра обстоятелство следва да бъде отразено в регистъра най-късно до края на деня, в който съответното обстоятелство е узнато.

(5) Служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, са длъжни да подават регулярно необходимата статистическа информация към националния орган за външно подаване на сигнали /КЗЛД/ по установения от него ред, включително при наличие на техническа възможност чрез установяване на пряка връзка между регистъра на Банката и регистъра, воден от националния орган за външно подаване на сигнали /КЗЛД/.

Раздел III **ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПРАВИЛА**

Задължение за поверителност

Чл. 18. (1) Банката предприема съответни мерки за защита на информацията, свързана с подадените сигнали за нарушения, и за защита на самоличността на сигнализиращите лица, като осигурява достъп до информацията единствено на служителите, на които тези данни са необходими за изпълняване на служебните им задължения.

(2) Предаването на данни и позоваването на обстоятелства от Банката не може да разкрива пряко или косвено самоличността на сигнализиращото лице, както и да създаде предположение за неговата самоличност.

(3) Алинеи 1 и 2 се прилагат и за защита на самоличността на засегнатите лица.

(4) Разкриването на самоличността или информацията по ал. 1 се допуска само при изрично писмено съгласие на сигнализиращото лице.

(5) Независимо от предвиденото в ал. 1 самоличността на сигнализиращото лице и всяка друга информация, от която може пряко или непряко да се узнае неговата самоличност, може да бъде разкрита само когато това е необходимо и пропорционално задължение, наложено от българското законодателство или от правото на Европейския съюз в контекста на разследвания от национални органи или на съдебни производства, включително с оглед на гарантиране правото на защита на засегнатото лице.

(6) В случаите по ал. 5, преди разкриването на самоличността или на информацията по ал. 1, Банката уведомява сигнализиращото лице за необходимостта от разкриването им. Уведомлението е писмено и се мотивира. Сигнализиращото лице не се уведомява, когато с това се застрашава разследването или съдебното производство.

Обработване на лични данни

Чл. 19. (1) Всяко обработване на лични данни, извършено по силата на закона, се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680, както и със Закона за защита на личните данни.

(2) Не се събират лични данни, които явно не са от значение за разглеждане на конкретния сигнал, а ако бъдат случайно събрани, се заличават.

Раздел IV

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на настоящите Правила:

1. „Нарушения“ са действия или бездействия, които са:

а) незаконосъобразни и са свързани с българското законодателство или актовете на Европейския съюз в областите, посочени в чл. 3, или

б) противоречат на предмета или целта на правилата в актовете на Европейския съюз и областите, посочени в чл. 3.

2. „Работодател“ е всяко физическо лице, юридическо лице или негово поделение, както и всяко друго организационно и икономически обособено образувание (предприятие, учреждение, организация, кооперация, стопанство, заведение, домакинство, дружество и други подобни), което самостоятелно наема работници или служители по трудово и служебно правоотношение, включително за извършване на надомна работа и работа от разстояние и за изпращане за изпълнение на работа в предприятие - ползвател.

3. „Информация за нарушение“ е информация, включително основателни подозрения, за действителни или потенциални нарушения, които са извършени или е много вероятно да бъдат извършени в организацията, в която работи или е работило сигнализиращото лице, или в друга организация, с която то е или е било в контакт по време на работата си, както и за опити за прикриване на нарушения.

4. „Работен контекст“ са настоящи или минали работни дейности в публичния или в частния сектор, чрез които, независимо от тяхното естество, лицата получават информация за нарушения и в рамките на които тези лица могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия, ако подадат такава информация.

5. „Засегнато лице“ е физическо или юридическо лице, което се посочва при подаването на сигнала или при публичното оповестяване на информацията като лице, на което се приписва нарушението или с което това лице е свързано.

6. „Обратна информация“ е предоставянето на сигнализиращото лице на информация за действието, което е предвидено или е вече предприето като последващо действие, както и за основанията за въпросното последващо действие.

7. **„Предприятие“** е всяко физическо лице, юридическо лице или гражданско дружество, което извършва стопанска дейност, независимо от собствеността, правната и организационната си форма.

8. **„Ответни действия“** са всяко пряко или непряко действие или бездействие, което настъпва в работен контекст, предизвикано е от вътрешно или външно подаване на сигнал или от публично оповестяване, и което причинява или може да причини неблагоприятни последици, увреждащи сигнализиращото лице.

9. **„Последващи действия“** са всяко действие, предприето от лицето, приемащо сигнал, или от компетентен орган с цел оценка на точността на представените в сигнала твърдения и по целесъобразност с цел третиране на сигнализираното нарушение, включително чрез действия като вътрешна анкета, разследване, наказателно преследване, действия за обезпечаване на средства или приключване на процедурата.

10. **„Достатъчно данни“** са данни, от които може да се направи основателно предположение за извършено нарушение, което попада в приложното поле на този закон.

11. **„Вътрешно подаване на сигнал“** е устно или писмено съобщаване на информация за нарушения в рамките на даден правен субект в частния или публичния сектор.

12. **„Външно подаване на сигнал“** е устно или писмено съобщаване на информация за нарушения на компетентните органи.

13. **„Траен носител“** е всеки носител на информация, даващ възможност на задължените субекти по чл. 12, ал. 1 от закона или на Комисията да съхранява информация, който позволява лесното ѝ използване в бъдеще за период, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация.

14. **„Неприкосновеност на личния живот“** е всяко вмешателство в личното пространство по смисъла на Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ, L 201/37 от 31 юли 2002 г.).

Раздел V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Настоящите Правила не отменят Процедура за подаване и разглеждане на вътрешни сигнали от служителите на „Централна кооперативна банка“ АД за нарушения, допуснати или извършени при осъществяване на дейността на дружеството, приета на основание чл. 74, ал. 4 от ЗКИ с Решение на Управителния съвет на „Централна кооперативна банка“ АД, Протокол № 6 от 16.02.2017 г.

§ 3. Настоящите Правила са приети с Решение на Управителния съвет на „Централна кооперативна банка“ АД, Протокол № 17 от 27.04.2023 г., и влизат в сила от 04.05.2023г.